

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Eidgenössisches Justiz- und Polizeidepartement EJPD

Département fédéral de justice et police DFJP

Dipartimento federale di giustizia e polizia DFGP

Staatssekretariat für Migration SEM

Secrétariat d'Etat aux migrations SEM

Segreteria di Stato della migrazione SEM

Kratke informacije

B

Priznate izbeglice

— Dozvola boravka B

F

Privremeno primljene izbeglice

— Dozvola boravka F

F

Privremeno primljeni

— Dozvola boravka F

Dobrodošli u Švajcarsku!

Dobili ste status priznate izbeglice, privremeno primljene izbeglice ili privremeno primljenih. Za Vaš status važe specijalna pravila. O tome Vas želimo informisati ovom brošurom. Sada ćete da živite duže vreme u Švajcarskoj. Očekujemo da ćete da se dobro integrišete u Švajcarskoj. Zbog toga je bitno da se informišete i da se potrudite oko posla i obrazovanja. U ovoj brošuri ćete da pronađete temeljna uputstva i linkove na adrese i dalje informacije.

Nadamo se da ćete brzo i dobro da se snađete u Švajcarskoj.

Državni sekretarijat za migraciju SEM

Ova brošura je u elektronskoj formi dostupna na stranici www.sem.admin.ch na sledećim jezicima: Nemački, francuski, italijanski, engleski, arapski, tigrinja, kurdski, tibetanski, farsi, tamil, somali i srpski/hrvatski/bosanski

www.sem.admin.ch

Priznate izbeglice — Dozvola boravka B

B Izbeglica je lice koje je u svojoj domovini ili u državi u kojoj je zadnje boravio/la bio/la izložen/a ozbiljnim nepogodnostima zbog svoje rase, religije, nacionalnosti, pripadnosti određenoj socijalnoj grupi ili zbog svojih političkih stajališta ili koje ima osnovanih razloga da veruje da će biti izložen/a takvim nepogodnostima. Ova se definicija bazira na Ženevskoj konvenciji o izbeglicama. Kao ozbiljne nepogodnosti smatraju se posebno ugrožavanje zdravlja, života ili slobode kao i mere koje uzrokuju nesnosne psihičke pritiske. Uzima se u obzir da žene mogu da imaju specifične razloge za begstvo. Konvencija o izbeglicama određuje da se nikoga ne sme deportovati u državu u kojoj može da bude izložen gore navedenim merama.

Pravni temelj

Pravna pozicija izbeglica je uređena Zakonom o azilu (čl. 58–62 AsylG). Aktuelna verzija Zakona o azilu dostupna je na sledećoj stranici: www.admin.ch/ch/d/sr/c142_31.html

Dozvola za strance

Izbeglice dobijaju Dozvolu boravka B. Ograničena je na godinu dana i može da se produži. Produženje može i da bude uskraćeno ako za to postoje važni razlozi, na primer ako lice ugrožava unutarnju ili vanjsku sigurnost Švajcarske. Nakon 10 godina boravka u Švajcarskoj može da se izda neograničeno odobrenje nastanjenja (Dozvola boravka C). Ako je integracija uspešna već nakon 5 godina može da se podnese zahtev za odobrenje nastanjenja.

Privremeno primljene izbeglice — Dozvola boravka F

F

Privremeno primljena izbeglica je lice koje ispunjava svojstva izbeglice. Međutim, svojstvo izbeglice nastalo je tek napuštanjem domovine ili države porekla ili zbog ponašanja lica nakon napuštanja. Isto tako je moguće da lice ispunjava svojstva izbeglice no zbog osuđujućih radnji nije kvalifikovan za azil jer je počinio/la zločin ili jer je ugrozio/la ili povredio/la unutarstvu ili vanjsku sigurnost Švajcarske. Ovim licima neće biti odobren azil, ali će ipak biti privremeno primljeni u Švajcarskoj.

Pravni temelj

Pravna pozicija privremeno primljenih izbeglica uređena je Ženevskom konvencijom o izbeglicama: Privremeni prihvata uređen je Saveznim zakonom o strancima i strankinjama (AuG čl. 83 ff). Aktuelna verzija Saveznog zakona o strancima i strankinjama dostupna je na sledećoj stranici:
www.admin.ch/ch/d/sr/c142_20.html

Dozvole za strance

Privremeno primljene izbeglice dobijaju Dozvolu boravka F. Izdaje se na maksimalno 12 meseci, a kanton stanovanja može da je proveri i produži za daljnjih 12 meseci. Nakon pet godina boravka u Švajcarskoj privremeno primljeni mogu da zatraže Odobrenje boravka (Dozvola boravka B). Nadležni organi prilikom odlučivanja o zahtevu uzimaju u obzir integraciju, porodične odnose i mogućnost povratka u domovinu.

Privremeno primljeni — Dozvola boravka F

F

Privremeno primljeni su lica čiji je zahtev za azilom odbijen, no čije izvršenje kazne ili izgon ne mogu da se provedu. Ovo je moguće u sledeća tri slučaja: Izvršenje progona ili izгона **nije moguće** (na primer pasoš ili putni dokumenti ne postoje), **nije dopušten** (na primer ako se izgon protivi internacionalnom pravu) ili **nije moguć** (na primer ako je lice jako bolesno, a u domovini ne raspolažu s dovoljnom merom medicinske pomoći).

Pravni temelj

Pravna pozicija privremeno primljenih uređena je Saveznim zakonom o strancima i strankinjama (AuG čl. 83 ff).

Aktuelna verzija Saveznog zakona o strancima i strankinjama dostupna je na sledećoj stranici:

www.admin.ch/ch/d/sr/c142_20.html

Dazvole za strance

Privremeno primljeni dobijaju Dozvolu boravka F. Izdaje se na maksimalno 12 meseci, a kanton stanovanja može da je proveri i produži za daljnih 12 meseci. Nakon pet godina boravka u Švajcarskoj privremeno primljeni mogu da zatraže odobrenje boravka (Dozvola boravka B). Nadležni organi prilikom odlučivanja o zahtevu uzimaju u obzir integraciju, porodične odnose i mogućnost povratka u domovinu.

Kratke informacije i pravila

Indeks

B

Priznate izbeglice

— Dozvola boravka B

F

Privremeno primljene izbeglice

— Dozvola boravka F

F

Privremeno primljeni

— Dozvola boravka F

Stanovanje

B
F
F

Priznate izbeglice, privremeno primljene izbeglice i privremeno primljeni se već kao podnositelji zahteva za azil dodeljuju određenom kantonu. I nakon odluke o azilu ostaju stanovati u tom kantonu. Unutar dodeljenog kantona mogu slobodno da biraju mesto stanovanja. Adresu stanovanja moraju da prijave nadležnom kantonalnom organu. Izdata dozvola za strance (vidi gore) važi samo u dodeljenom kantonu.

Što stanari trebaju da znaju – na 15 jezika: www.bwo.admin.ch/dokumentation/00106/00112/00121/index.html?lang=de
Švajcarski savez stanara: www.mieterverband.ch

Promena kantona

B

Za priznate izbeglice važe opšte odredbe zakona o strancima. Ako želite da promenite kanton, morate da predate zahtev u kantonalnu službu za migracije. Zahtev može da bude odbijen ako je podnositelj/ica zahteva nezaposleno lice ili ako postoji razlog za odbijanje.

F

Privremeno primljene izbeglice mogu da zatraže promenu kantona. Zahtev može da bude odbijen ako je podnositelj/ica zahteva nezaposleno lice ili ako postoji razlog za odbijanje. Zahtev za promenu kantona mora da se preda direktno u SEM.

7

F

Privremeno primljeni mogu da zatraže promenu kantona. Zahtev treba da se preda direktno u SEM. SEM će da sasluša dotične kantone i odluči o zahtevu. Zahtevi će da budu odobreni samo ako postoji pravo na ujedinjenje porodice, ako postoji značajna ugroženost ili ako su oba pogođena kantona saglasna sa promenom.

Putovanje u inostranstvo

B
F

Izbeglice mogu kod Službe za migracije u svom kantonu da zatraže putni dokument za izbeglice s kojim mogu da putuju u inostranstvo i opet nazad u Švajcarsku. Za to moraju lično da dođu na razgovor. Putni dokument tada izdaje SEM i u pravilu važi 5 godina.

Pažnja: Ako priznate izbeglice i privremeno primljene izbeglice: otputuju nazad u svoju domovinu, svojstvo izbeglice može da se opozove.

F

Privremeno primljeni ne mogu da slobodno putuju. Njihovi matični pasoši moraju da se predaju u SEM. U opravdanim slučajevima (primerice kod teške bolesti ili smrti člana porodice) možete kod kantonalne službe za migracije lično da se pojavite i da zatražite vizu za ponovni ulazak. Oni koji nemaju mogućnost da dobiju matični pasoš, mogu da zatraže pasoš za strance koji će da omogući putovanje. Ovaj pasoš u pravilu važi 10 meseci i sme da se koristi samo za odobrena putovanja.

Doseljenje porodice

B

Priznatim izbeglicama dopušteno je doseljenje njihovih članova porodice (bračni drug, registrirani partneri i deca mlađa od 18 godina) u Švajcarsku. Bit će priznati kao izbeglice i dobiće azil, ako nema posebnih okolnosti koje se tome protive.

Deca priznatih izbeglica koja su rođena u Švajcarskoj ne dobijaju automatski status priznate izbeglice. Zbog toga mora što pre nakon rođenja da se preda zahtev u SEM kako bi dete bilo priznato kao izbeglica.

F
F

Privremeno primljene izbeglice i privremeno primljeni mogu najranije 3 godine nakon izdavanja privremenog prihvata kod kantonalne Službe za migracije da predaju zahtev za doseljenje porodice. Mogu samo da se dosele bračni drugovi i maloletna (neoženjena/neudata) deca. Za doseljenje porodice je preduslov da će stanovati zajedno, da je stan dovoljno velik i da je porodica finansijski samostalna (da ne ovisi o socijalnoj pomoći).

Doseljenje porodice mora da se zatraži u roku od 5 godina. Za decu stariju od 12 godina zahtev mora da se preda najkasnije nakon 12 meseci.

Integracija

B
F
F

Lica koja dugotrajno žive u Švajcarskoj trebaju brzo i održivo da se integrišu. Očekujemo da će migranti i migrantice da se informišu i da će da se potrudu da nauče lokalni jezik, da nađu posao i da učestvuju u socijalnom životu. Švajcarska podržava proces integracije s programima i projektima i nastoji stvoriti pristup s jednakim šansama za sve. Cilj je da vrednosti Ustava poštuju svi i da u Švajcarskoj živimo mirno uz uvažavanje i toleranciju.

Više o švajcarskoj integracionoj politici:

www.sem.admin.ch/bfm/de/home/themen/integration.html

Poticanje integracije

B
F
F

Brojne državne i privatne organizacije nude kurseve i prilike kako bi podržale priznate izbeglice, privremeno primljene izbeglice i privremeno primljeni u njihovom procesu integracije u Švajcarskoj. Prihvatite savetovanje i iskoristite ove prilike! Potrebne informacije možete da dobijete u centrima kompetencije za integraciju ili kantonalnim stručnim centrima za integraciju.

Dodatne informacije o poticanju integracije:

www.sem.admin.ch/bfm/de/home/themen/integration/foerderung.html

Škola

B
F

Deca priznatih izbeglica i privremeno primljenih izbeglica mogu i moraju kao i sva druga deca koja žive u Švajcarskoj da pohađaju školu i da se obrazuju. Ona idu u obdanište, a nakon toga u školu – obavezno školovanje traje 9 godina. Nakon toga trebaju da apsolviraju stručno školovanje prema svojim sposobnostima ili da idu u srednju školu i nakon toga da studiraju.

F

Deca privremeno primljenih idu u obdanište, a nakon toga u školu – obavezno školovanje traje 9 godina. Pristup stručnoj školi, srednjoj školi i studiranju je uređeno kantonalno.

Više informacija na temu škola i obrazovanje:

www.ch.ch/private/00060/00062/index.html?lang=de

www.berufsbildung.ch

Dalje obrazovanje

B
F
F

Na švajcarskom tržištu rada postavljaju se visoki zahtevi za posloprimce, na primer po pitanju jezičnih i stručnih kompetencija. Često kvalifikacije strankinja i stranaca još ne odgovaraju zahtevima tržišta rada ili se kvalifikacije iz inostranstva ne priznaju. Jezični kursevi, dalje obrazovanje ili druge mogućnosti trebaju da Vam pomognu kako biste imali pristup radnom svetu. Potrebne informacije i savetovanje možete da dobijete u centrima kompetencije za integraciju ili kantonalnim stručnim centrima za integraciju.

Adrese savetovališta po kantonima:

www.kbsb.ch/dyn/19622.php

Posao

B Priznate izbeglice, privremeno primljeni i privremeno primljene izbeglice za posao trebaju odobrenje. Odobrenje mogu da zatraže njihovi budući poslodavci kod nadležnih kantonalnih vlasti.

F Tek nakon što dobiju odobrenje mogu da počnu da rade. Izdavanje odobrenja zavisi da li se poštuju uslovi plate i rada. Na taj način se izbeglice, privremeno primljene izbeglice i privremeno primljeni štite kao posloprimci kako bi se sprečilo da rade za nižu platu od drugih.

B Izbeglice i privremeno primljene izbeglice imaju slobodan pristup tržištu rada u svom kantonu stanovanja i mogu da rade u svim ekonomskim branšama. Trebaju da se aktivno potrudе oko pronalaženja radnog mesta.

F Privremeno primljena lica mogu nezavisno od situacije na tržištu rada i ekonomske situacije od kantonalnih vlasti da dobiju odobrenje za rad.

Sve o temi posao i traženje posla: www.treffpunkt-arbeit.ch
Informacije za posloprimce: www.ch.ch/private/00054/00055/index.html?lang=de

Zdravstvo

B
F
F

Švajcarska nudi dobru zdravstvenu zaštitu. Informišite se kako Vi i Vaša porodica možete da zdravo živite i koje Vam mogućnosti stoje na raspolaganju.

Svi koji žive u Švajcarskoj moraju da imaju osnovno osiguranje – i deca takođe.

I u ovom području je bitno da se na lokalnom jeziku možete informisati i sporazumeti.

Savezno ministarstvo za zdravlje nudi sveobuhvatne informacije za prevenciju i lečenje fizičkih i psihičkih tegoba na raznim jezicima: www.migesplus.ch

Švajcarski Crveni križ SRK nudi u Bernu, Zürichu, Genf i Lausanni medicinsku i psihoterapeutsku pomoć i savetovanje za žrtve mučenja i rata te njihove članove porodice: www.redcross.ch/de/organisation/ambulatorium-fuer-folter-und-kriegsopfer/hilfe-fuer-traumatisierte-menschen

Centar za psihotraumatologiju GRAVITA nudi u St. Gallenu medicinsku i psihoterapeutsku pomoć i savetovanje za žrtve mučenja i rata te njihove članove porodice: www.gravita.ch/angebot

Socijalno osiguranje

B
F
F

Švajcarska raspolaže sa dobrom mrežom socijalnih osiguranja. Kao priznata izbeglica, privremeno primljena izbeglica i privremeno primljeno lice ste odmah dobro pokriveni kao i Švajcarci. Socijalno osiguranje pruža pomoć nezaposlenima ili invalidima. Stariji ljudi dobijaju penziju. Žene koje su u radnom odnosu dobijaju plaćeni porodiljni odmor. U slučaju smrti bračnog druga ili jednog od roditelja (za maloljetne) isplaćuje se penzija. Ako ste u radnom odnosu finansirate socijalnu mrežu (fiksni dio Vaših prihoda se odvaja za ovu svrhu). Poslodavci plaćaju osiguranje za posloprimce u slučaju nesreće ili bolesti povezanih sa poslom.

Više o socijalnom osiguranju:

www.bsv.admin.ch/themen/index.html?lang=de

O osiguranju u slučaju nezaposlenosti:

www.treffpunkt-arbeit.ch/arbeitslos/erste_schritte

Ostala osiguranja:

www.ch.ch/private/00029/00039/index.html?lang=de

Porezi i posebna davanja

B
F
F

Priznate izbeglice, privremeno primljene izbeglice i privremeno primljeni moraju u Švajcarskoj da plaćaju porez. Oni se izvorno oporezuju, a to znači da se porez odbija direktno od njihove plate (čl. 83 do 110 Saveznog zakona o direktnom saveznom porezu). Visina poreza može da varira od kantona do kantona.

F

Privremeno primljeni, koji su u radnom odnosu pored uobičajenih davanja za socijalno osiguranje plaćaju i posebna davanja. Ova davanja se direktno odbijaju od plate i prebacuju Državnom sekretarijatu za migracije. Visina posebnih davanja je određena na 10% bruto plate.

Obaveza posebnih davanja ističe nakon 3 godine od privremenog prihvata, najkasnije 7 godina nakon dolaska u Švajcarsku ili kada se postigne maksimalni iznos od 15.000 franaka.

Letak sa više informacija o obavezi posebnih davanja izdan od strane Državnog sekretarijata za migracije možete pronaći ovde: www.sem.admin.ch/bfm/de/home/asyl/sonderabgabe.html

Socijalna pomoć

B
F

Priznate izbeglice i privremeno primljene izbeglice imaju ista prava na socijalnu pomoć kao i Švajcarci, ako nisu u stanju da se sami finansijski brinu o sebi.

F

Prava privremeno primljenih na socijalnu pomoć su takođe uređena kantonarno. U principu se primenjuju odredbe članaka 80–84 AsylG za one koji traže azil (čl. 86 AuG) a u nekim kantonima su manja od onih za priznate izbeglice i privremeno primljene izbeglice.

15

B
F
F

Socijalna pomoć se finansira iz poreznog budžeta. Visina davanja za socijalnu pomoć može se razlikovati od kantona do kantona. U većini kantona se ipak primenjuju smernice za izračun doprinosa koje određuje Švajcarska konferencija za socijalnu pomoć (SKOS). Na taj način se obezbeđuje pravedna i efikasna socijalna pomoć u Švajcarskoj.

Više informacija na sledećoj adresi:
<http://skos.ch/sozialhilfe-und-praxis/haeufig-gestellte-fragen>

Od svih radno sposobnih se očekuje da budu nezavisni od socijalne pomoći i da se sami brinu o sebi i svojoj porodici.

Bitne adrese

Kantonalne službe za migraciju i tržište rada:

[www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/
kantonale_behoerden/adressen_kantone_und.html](http://www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/kantonale_behoerden/adressen_kantone_und.html)

Kantonalne službe za naturalizaciju:

[www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/
kantonale_behoerden/kantonale_einbuengerungsbehoerden.html](http://www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/kantonale_behoerden/kantonale_einbuengerungsbehoerden.html)

Kantonalne službe za postupke prijave:

[www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/
kantonale_behoerden/Adressen_Meldeverfahren.html](http://www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/kantonale_behoerden/Adressen_Meldeverfahren.html)

Kontakt mesta za integraciju u kantonima i gradovima:

[www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/
kantonale_behoerden/kantonale_ansprechstellen.html](http://www.sem.admin.ch/bfm/de/home/ueberuns/kontakt/kantonale_behoerden/kantonale_ansprechstellen.html)

Ostali korisni linkovi

Švajcarske službe online:

www.ch.ch

Državni sekretarijat za migraciju SEM:

www.sem.admin.ch

Savezna komisija za pitanja migracije EKM:

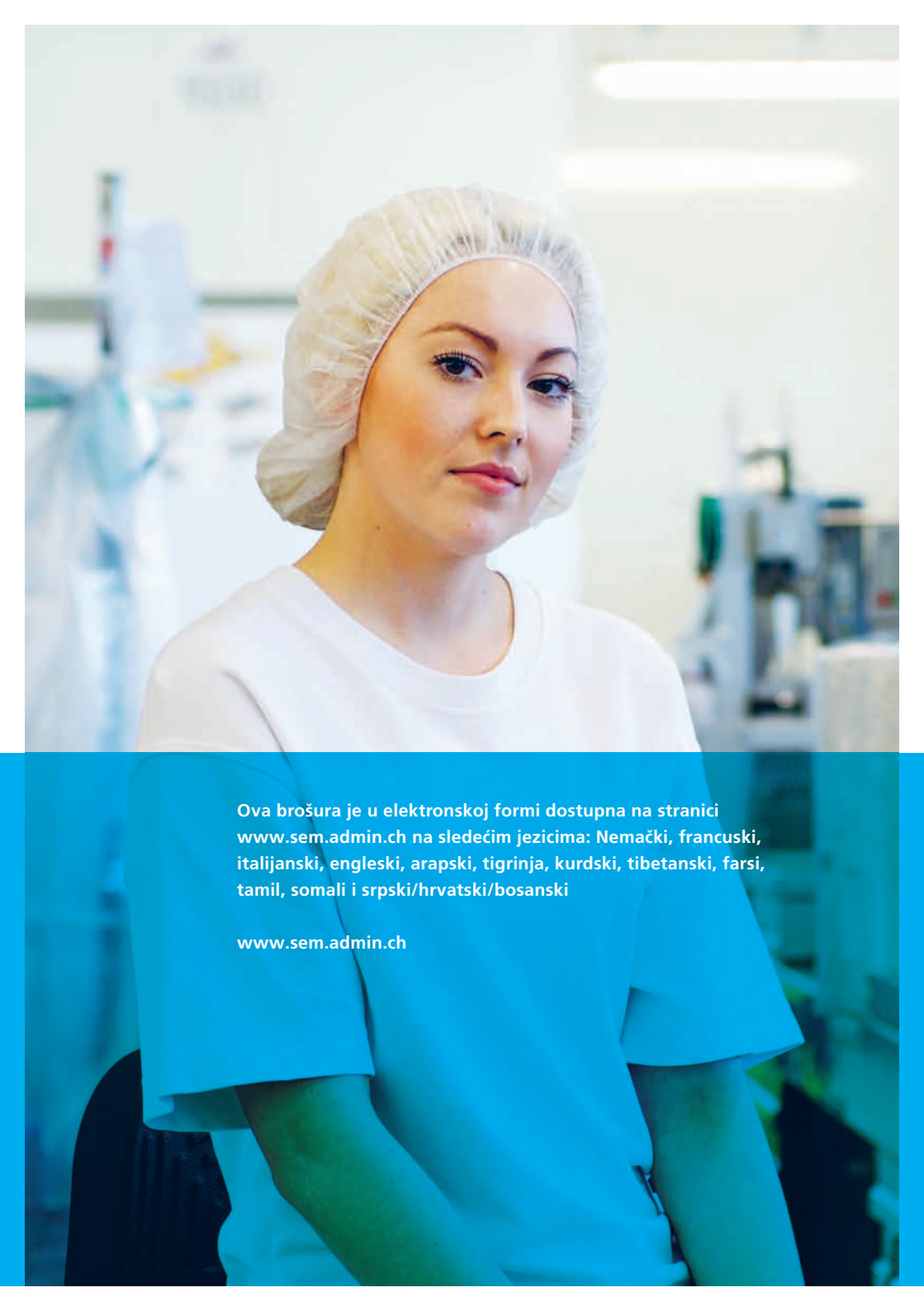
www.ekm.admin.ch

Impresum

Izdavač	Staatssekretariat für Migration SEM Quellenweg 6, CH–3003 Bern Wabern
Redakcija	Information und Kommunikation, SEM
Grafika	meierkolb, Luzern
Fotografije	Fabian Biasio, Luzern
Izvor	BBL, Vertrieb Bundespublikationen CH–3003 Bern www.bundespublikationen.admin.ch

1. Izdanje 2015.

Ova brošura je u elektronskoj formi dostupna na stranici www.sem.admin.ch na sledećim jezicima: Nemački, francuski, italijanski, engleski, arapski, tigrinja, kurdski, tibetanski, farsi, tamil, somali i srpski/hrvatski/bosanski

www.sem.admin.ch